

Jubilæum 150 år.

Kære medlemmer, kære tillidsvalgte, kære gæster - velkommen til generalforsamling-det er godt at se jer alle sammen.

I år er det 150 år siden Danmarks Lærerforening blev stiftet - helt nøjagtigt d. 4. maj 1874. Vi er en af de ældste fagforeninger i Danmark, og det skal naturligvis fejres! Vi vil senere i dag, i en pause, trække lod om 2 x 2 billetter til Bruce Springsteen koncerten den 9. juli her i Odense samt 5 gavekort til et ophold på et af vores bedste Sinaturhoteller, nemlig Gl. Avernæs. Gavekortet gælder et ophold for 2 personer.

Forud for stiftelsen af foreningen var lærernes løn og arbejdsvilkår blevet kraftigt forringet, så det var helt naturligt - som det også er i dag - kernen i enhver fagforenings arbejde.

Vi har altid haft en meget høj organisationsprocent. I 1899 var 83 % af folkeskolens lærere medlem af Danmarks Lærerforening. I dag er den 94 %, hvilket store dele af den danske fagbevægelse kigger langt efter. Vi skal dog ikke hvile på laurbærene. Vores medlemstal er svagt faldende, og det er afgørende, at vi får rekrutteret de unge, og i det hele taget står sammen - også selvom vi ikke altid er helt enige eller lige tilfredse. Medlemskab og sammenholdet i foreningen er afgørende for at opnå resultater.

Lærerprofessionen

Vi har som forening fra tidernes morgen lagt vægt på bedre uddannelse af lærerne, gode skolebiblioteker, skolens bygninger, skolehygiejne og så selvfølgelig at få større indflydelse på det lokale skolevæsen. Det er sådan set alt sammen stadig aktuelt. Opmærksomhed på hygiejnen blev igen vækket i forbindelse med Corona, og skolebibliotekerne - eller pædagogiske læringscentre som det hedder i dag - ja, der er dagsordenen bl.a. at eleverne har adgang til et bredt udvalg af fysiske bøger, og at lærerne har adgang til analoge undervisningsmaterialer. Og når vi arbejder med løn og arbejdsvilkår, ja så tager vi i høj grad udgangspunkt i, om det understøtter den gode skole og den gode undervisning. Sådan lød mange af vores paroler også under lockouten i 2013 f. eks denne:

"Flere undervisningstimer, mindre tid til forberedelse = discount undervisning".

Det gør sig stadig gældende, fordi det er vores DNA, og vores drivkraft hæmmer, nemlig at kunne gøre en forskel for alle elever: at give dem et afsæt til resten af livet både i forhold til dannelse og til uddannelse. Derfor har vi stærke meninger om skolen.

Der er en direkte sammenhæng mellem vores arbejdsvilkår og den gode skole. På samme måde, når vi forholder os til lokal løndannelse, så møder vi som oftest meget lidt forståelse for vores synspunkter fra arbejdsgivers side. Vores opgave er en kollektiv opgave, der ikke kalder på resultatløse til den enkelte som motiverende løftestang for at yde en ekstra indsats. Vi motiveres hverken af pisk eller gulerod, men af at kunne lykkes med opgaven! Desuden så har vi spottet at mere individuel løndannelse, vil have en tendens til skævvridning mellem kønnene.

Lotte Bøgh Andersen, ledelsesforsker og professor i statskundskab ved Aarhus Univeritet og leder af Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse ved institut for Statskundskab har fulgt lærerne og vores arbejde gennem mere end 10 år. Og hun konstaterer, at vi er drevet af *Public Motivation* - altså vi arbejder for at gøre en forskel for folket - for samfundet. Hun udfolder og beskriver lærerne og karakteren af vores arbejdet således:

”Den danske folkeskolelærer har en multifacetteret faglighed. Udover en stærk kerne af faglighed besidder læreren kompetencer på højt niveau inden for pædagogiske discipliner, og er uddannet til at forstå og arbejde med både individer og fællesskabers udvikling”.... Og videre skriver hun:

”Professionalisme er mere end blot faglighed eller dygtighed. Det har en præcis mening, der hænger sammen med karakteren af lærernes arbejde. Børn er forskellige og lærer på forskellige måder, og det gør det umuligt at fastlægge en bestemt undervisningsmetode, som skal bruges i alle tilfælde. Det stiller krav til lærerne om, at de har teoretisk og praktisk viden om sammenhængen mellem undervisningsmetoder og elevernes læring. Især teoretisk viden er relativt specialiseret, og det gør den ret utilgængelig for andre. Da der heller ikke er en sammenhæng mellem det der foregår i undervisningen og elevernes langsigtede udbytte af skolegangen, er det vanskeligt at måle og kontrollere resultaterne” slutter Lotte Bøgh i sin artikel fra bogen ”Lærernes kampe – kampe for skolen”.

Investering i folkeskolen/ almenundervisningen

Jeg synes Lotte Bøgh Andersen rammer spot on!

Det hjælper altså ikke, når man forsøger at effektivisere og optimere vores arbejde i forhold til undervisningsopgaven ved f.eks. at bruge lærernes meget sparsomme forberedelsestid som elastik. Meget af lærernes og børnehaveklasseledernes arbejdstid er bundet til elevernes undervisning, men hvis der skal være tid til den komplekse opgave, ja så burde forberedelsestiden aftalt være forholdsmæssigt knyttet an til undervisningslektionerne, hvis man som arbejdsgiver vil sikre den del af kvaliteten i folkeskolen. Det er den ikke i dag, og lærerne efterspørger det igen og igen. Det er ikke et bæredygtigt håndtag i forhold til elevernes udbytte af undervisningen og deres trivsel, og det er det heller ikke i forhold til lærernes arbejdsmiljø. Man kan kun bruge pengene en gang. Det samme kan man sige om lærernes arbejdstid - og man udhuler forberedelsestiden. Kommunalt initierede projekter, kan opleves som forstyrrende på en uhensigtsmæssig måde i en sparsom forberedelsestid, samtidig med at de også kan opleves indskrænkende ifm. lærernes autonomi til at udvikle undervisningen.

Det nytter heller ikke, at man forsøger at effektivisere via mere digitalisering, f.eks som Vejen Kommune forsøgte sig med at erstatte to lektioner om ugen i alle kommunens udskolingsklasser med skærmbaseret undervisning uden lærer. Eller at gøre brug uuddannede undervisere eller trivselspersonale i skolen og i undervisningen. I skolen har vi ikke brug for flere varme hænder - vi har brug for flere uddannede lærere! Vi har brug for at kunne lave vores arbejde ordentligt og forebyggende.

Både børnehaveklasselederne og lærerne kan godt spotte, ret hurtigt, når der er elever, der er udfordrede, men hvis ikke handlemulighederne er til stede, ja så hjælper det ikke de pågældende elever. Vi vil gerne have ledere, der har tid til at interessere sig for den enkelte skoles udvikling sammen med lærerne.

En sund skole har plads til sådanne åbne drøftelser uden at rammen i forvejen er dannet fra kommunalt hold. For det er på den måde, vi skaber den bedste undervisning og trivsel blandt eleverne. Og det er den måde, vi bedst skaber en god skole for alle elever. Og vores tids krav om, at skolen skal udvikle selvstændige og kritisk tænkende unge mennesker, der kan gøre sig i vores tids teknologisamfund og gå forrest i den afgørende grønne omstilling af kloden, kræver at lærerne har tid til en velgennemtænkt undervisning.

Stress fylder hos lærerne. I Lærernes Pension kan vi se på tallene, at stress fylder meget. Omkring en tredjedel af dem, som får udbetalt penge fra deres forsikring, er gået ned med stress – og sådan har det været i en årrække. Vejen tilbage til arbejdsmarkedet kan være en lang og hård proces. Det er ikke bæredygtigt, og slet ikke set i lyset af det massive fokus på at øge arbejdsudbuddet.

Vi ved at 4 ud af 10 af de nyuddannede lærere forlader folkeskolen inden for 5 år. Vi ved fra Lærernes a-kasse at mellemgruppen i langt højere grad søger karriererådgivning, fordi de tænker ”hvordan skal jeg kunne holde til lærerjobbet i mange år endnu?”. Og for seniorernes vedkommende ved vi at fleksibilitet og frihed gør, at man bliver længere på arbejdsmarkedet. Marianne Boye, der er lærer på Sanderumskolen, gav

i en høring på Christiansborg sidste forår sit svar på, hvad der skal til, set gennem hendes briller igennem et langt lærerliv. Det er viden fra første række. Tag det og brug det.

Inklusion

Konkret og aktuelt om Agedrup

For knap 3 uger siden sendte over 100 forældre fra Agedrup Skole et brev til Odense Kommune og til pressen, som et nødråb og bekymring over deres børns trivsel ovenpå flere episoder af vold, mobning med mere.

Vi har valgt at holde os ude af pressens søgelys vedr. de lokale forhold på skolen indtil nu, men vi har ikke holdt os tilbage i at tale om det som et strukturelt problem med manglende investeringer i folkeskolen.

I går udtalte lærere sig anonymt til Fyens Stiftstidende - det er både tidligere ansatte og nuværende ansatte - om forholdene med overskriften: *"Ledelsen fratager lærerne på Agedrup Skole deres autoritet og videre lærernes pædagogiske råderum og deres autoritet er sat ud af spil, fordi de ikke må lave konsekvenser for elever, der går over grænserne"*.

I går modtog vi i Odense Lærerforening et brev fra Faglig Klub på skolen - også sendt til skolebestyrelsen, ledelsen og til Odense Kommune. Her kommer et par nedslag:

"Tiltagende anstrengt arbejdsmiljø."

"Voksenskældud er også noget de ansatte oplever. Oplevelser af at blive groft irettesat af ledelsen i eleveres påhør finder også sted."

"Ansatte har oplevet at få mundtlige og skriftlige påtaler fra ledelsen og fået at vide at de har et forkert børnesyn."

"Oplevelsen af ikke at turde sin mening eller bringe pædagogiske problemer op til nuanceret debat forekommer også".

"Mange gode kolleger og dygtige medarbejdere har de sidste år forladt skolen....."

De slutter henvendelsen således:

"Vi har brug for, at vores personalepolitik udvikles i en retning, hvor alle føler sig hørt og involveret, hvor nuancerede pædagogiske debatter bliver taget, således at større medejerskab til skolens linje opbygges. Vi håber, at forvaltning og ledelse vil hjælpe os med at forbedre trivsel og arbejdsmiljø på Agedrup skole"

Odense Lærerforening har overfor Odense Kommune pointeret alvoren i situationen, lærernes arbejdsmiljø og trivsel, samt tydeliggjort nødvendigheden at ikke overse eller undervurdere situationen for lærerne på skolen.

Vi er naturligvis i kontakt med lærerne via TR. Det er en hård og helt urimelig situation, de lærere står i. Der bliver formentlig besluttet at igangsætte en ekstern undersøgelse, men det har lange udsigter – op til et halvt år, inden den endelig rapport ligger færdig. Er det en rimelig tidshorisont vedr. håndtering og hjælp til et arbejdsmiljø, der er helt i bund og til skabe den nødvendige ro på Agedrup - for lærerne, for eleverne for forældrene? Mit svar er: "Nej, det er det ikke!". Der er råbt vagt i gevær fra både forældre og lærere.

Tilbage til det generelle billede. Vi har haft fokus på den manglende finansiering af inklusionen i rigtig mange år, og vi har henvendt os som forening til politikerne herom. Derfor var vi noget forundrede over, at politikerne ikke kendte til problemet. Nej, måske ikke de konkrete forhold på Agedrup, men det generelle problem. Vi har med undersøgelser af inklusion i både 2014, 2017 og i 2019 kunne se en udvikling, der gik den forkerte vej.

I 2017 oplever 86 % af lærerne, at de har elever, der ikke får den særlige støtte de har behov for – og tallet er steget fra 75 % fra undersøgelsen i 2014.

69 % af lærerne oplever, at de ikke har mulighed for at få kvalificeret hjælp til inklusionsopgaven.

I november 2018 henvender tillidsrepræsentanterne sig med, at forestående besparelser vil uundgåeligt få store konsekvenser for folkeskolens kvalitet eksempelvis elever, der ikke får den støtte, som de har brug for.

Fra et åbent brev til byrådet, i forbindelse med planlagte besparelser marts 2019, gentager vi budskabet og tilføjer:

- At den almindelige undervisning i folkeskolen forstyrres.
- At ressourcestærke familier i stigende grad risikerer at flygte fra folkeskolen.

Fra Pressemeddelelse i forbindelse med inklusionsundersøgelse blandt lærerne i maj 2019 præciserer vi:

"Mange børn, der kunne få en god skolegang, får i stedet nederlag, fordi de af besparelshensyn fastholdes i en undervisning, hvor de ikke får den nødvendige støtte... og disse børn kommer i klemme, når man satser for hårdt på inklusion..."

Skoler med underskud på visitationskontoen er tvunget til at spare på de elever, der er tilbage i almenundervisningen. Dermed udhules folkeskolens budget indirekte hvert år, så længe underbudgetteringen fortsætter.

I vores henvendelse i forbindelse med politikernes behandling af budget 2024, september 2023 pointerede vi at:

"Besparelserne på folkeskolen skaber onde spiraler, som ender med yderligere udhuling af folkeskolens økonomi:

- **Ønd spiral 1:** *Besparelser på folkeskolen fører til vækst i antallet af elever med behov for særlige tilbud, som igen finansieres ved besparelser på folkeskolen. Når stigningen i antallet af børn med særlige behov finansieres af besparelser på almenområdet, bliver der færre ressourcer til forebyggende støtteforanstaltninger og rettidige indsatser i den almene undervisning, og dermed øges deres behov for særlige tilbud, som så igen finansieres ved besparelser på folkeskolen."*

Sidste forår blev det besluttet at spare 24 mio. kr. over to år. Lige efter påske står vi igen overfor at skulle spare, når skolerne har regnet på budgetudmeldingerne. I alt kommer det til at betyde, at der er blevet knap 50 lærere færre i folkeskolen på 2 år.

Det går ikke kun udover eleverne - det går også udover lærerne og børnehaveklasselederne.

I en ny undersøgelse foretaget af DLF centralt, hvor mere end 11.000 medlemmer af Danmarks Lærerforening har svaret, kan vi konstatere at:

37 % af lærerne og børnehaveklasseledere i folkeskolen er blevet udsat for slag, spark, skub eller spytklatte i løbet af det seneste år.

Hele **60 %** af børnehaveklasseledere blev udsat for fysisk vold sidste år, og **74 %** af de DLF-medlemmer, der arbejder på specialskoler, har oplevet vold på jobbet i den samme periode. For lærerne i almen skolen er tallet **34 %**.

Med Brevet fra skolebestyrelserne, der kom i sidste uge, er der sat tryk på denne dagsorden fra politisk hold, hvor det lader til at de politiske vinde blæser i retning af, at nu skal der ses med alvor på investeringen i folkeskolen. Vi ser frem til, at der bliver sat handling bag ordene.

OK 24

De sidste overenskomstforhandlinger er for ca. en uge overordnet set faldet på plads for vores område, og inden længe skal vi tage stilling til, om vi kan stemme ja til det resultat, der ligger på bordet nu. Vi indhenter ikke det som medlemmerne har tabt af købekraft for den sidste periode med denne overenskomst - og det var heller ikke forventningen.

Den samlede ramme er på 8,8 % - lidt mindre end hvad vi først regnede med, men forventningerne til lønstigninger på det private område blev nedjusteret. Der vil dog i slutningen af perioden blive lavet en status på, om forventningen også svarer til den faktiske lønudvikling på det private område.

Generelle lønstigninger 6,5 % over to år, forbedrede barselsvilkår, samt opsparing af 6. ferieuge hører med til forliget.

Størstedelen af lønnen udmøntes i begyndelsen af overenskomstperioden - det er vi godt tilfredse med.

Derudover indeholder forliget en praktikaftale samt adgang til den kommunale kompetencefond, som betyder at fra næste år vil den enkelte ansatte kunne søge om at få dækket faglige kurser op til 6 dages varighed. Der var afsat 2 % af den samlede ramme til organisationsforhandlinger - 620 mio.kr, hvoraf 22,1 % er brugt til kompetencefonden og 57,7 % til almentillægget, som lyder på 7.500 kr. årligt til ansatte på almene skoler.

Der skal ikke herske tvivl om, at vi i hovedstyrelsen er dybt forundrede over, at der ingen seniorforbedringer er. Og ligeledes at det ikke blev til en lærerstartsordning for nye unge lærere. KL afviste vores krav, og det var som at hamre på en mur har formanden, Gordon, udtalt. Til gengæld fik vi også afvist nogle af KL's krav. Det er godt at vide, at vores topforhandler har kompasset i orden. Jeg synes, det er svært at stemme nej til den her aftale, men det bliver op til den enkelte at tage stilling til. Vi kender endnu ikke vinduet for afstemningen, men vi vil invitere til et medlemsmøde snarest, hvor der vil være mulighed for at gå nærmere ind i aftaleresultaterne.

Byggeriet

Byggeriet af Lærernes Hus i Klaregade har været en ørkenvandring af format. For to år siden stod jeg her og opfordrede til, at I som medlemmer endelig skulle benytte jer af den flotte 4. sal - til leje til eksempelvis konfirmation og andre fester, når byggeriet stod færdigt i løbet af ganske kort tid. Men altså... det gik slet ikke efter planen. Et resume:

I juni 2022 går bygherrerådgiver konkurs, det samme gør firmaet bag den største entreprise i byggeriet. Og så stod vi der med håret i postkassen. Vi fik fat i en ny byggeherrerådgiver, som dokumenterer mangel på byggeledelse samt overholdelse af betingelser i byggetilladelser, samt andre byggereregler og bekendtgørelser. Vi kobler en juridisk rådgiver på for at indhente diverse garantier mm. En af de store knuder, der har fyldt meget, er om altaner og elevator var fæstet korrekt - ret væsentligt og totalt nervepirrende. Det vi venter på nu er, at rådgivende ingeniør får den sidste dokumentation på plads, så det hele kan godkendes af statiker - og for så til sidst at sendes til kommunen, der endeligt godkender det. Det vi forventer, og håber og nok også snart beder til højere magter om, er at byggeriet er godkendt til ibrugtagning på den anden side af sommerferien, og inden år 2024 rinder ud.

Byggeriet har kostet mere end først antaget. OLF har lånt penge til Særlig Fond, og det binder vores egenkapital. Da vores egenkapital skal stå som sikkerhed for byggeriet, kan vi ikke blive ved med at tåle et underskud i Odense Lærerforening. Vi har som alle andre været ramt af inflationen med store prisstigninger, og som nævnt tidligere ser vi et faldende medlemstal, som betyder vi får færre indtægter.

Det bliver vi som ansvarlig styrelse nødt til at tage vare på og få genoprettet økonomien, så den er i balance.

Vi har kigget grundigt i budgettet:

1. Lærerbladet koster en kvart mio. kr. om året, og vi har på den baggrund besluttet os for kun at afsætte midler til det første halve år af indeværende år. Det betyder reelt at Lærerbladet nedlægges fra næste skoleår.

Som nævnt i den skriftlige beretning, så er vi i gang med at se på vores kommunikation bredt set, så kommunikationen bliver oftere –og at styrelsens arbejde også bliver mere synlig for medlemmerne.

I vores vedtægter § 3 står der *"Foreningen udgiver et medlemsblad"*. Det er styrelsens opfattelse, at med moderne medier kan nyhedsbreve, nyhedsopslag på hjemmeside og sociale medier mv. som et samlet hele, gøre det ud for et medlemsblad.

2. Styrelsen har endvidere et vedtægtsændringsforslag om at nedsætte antallet af styrelsesmedlemmer fra 9 til 7, som også dels er bundet op på, at vi skal genoprette økonomien. Dennis vil senere under punktet vedtægtsændringer motivere og udfolde styrelsen tanker bag forslaget.
3. Derudover arbejder vi på en model, hvor vi kan opkræve kontingentet hvert kvartal i stedet for hver måned. Det vil frigøre 60.000 kr. årligt i administrationsudgifter.

Det betyder, at opnår vi fuldt gennemslag i 2025 på de tre tiltag - vil det betyde, at budgettet er i balance.

Afslutning

Som organisation stiller Danmarks Lærerforening sig på lærernes og elevernes side. Det gør vi i Danmark, men det gør vi også internationalt set. For to år siden donerede vi 5.000 kr. til vores ukrainske kolleger, som parallel til den donation DLF ydede via vores internationale lærerorganisation, Education International. På sammen måde har DLF også denne gang valgt at støtte lærere og elever, der er efterladt i en humanitær katastrofe i Palæstina/Gaza. Bombardementer har ødelagt skoler og uddannelsesinstitutioner, og de skoler der er tilbage, bliver brugt som usikre tilflugtssteder. Mange lærere er blandt de dræbte. Derfor har vi centralt doneret 10.000 dollars gennem vores internationale lærerorganisation Education International; de samarbejder med lærerorganisationerne i de konfliktramte områder om bl.a. at bringe mad og tæpper ud til vores ramte kolleger.

Odense Lærerforening har også støttet med 5.000 kr., og vi appellerer sammen med vores søsterorganisationer til permanent våbenhvile.

Som vi synger i vores foreningssang: *"I en brændende verden, hvor mennesker sulter ihjel, kan vi vise vi alle har ansvar for mere end os selv"*.

Lad mig slutte denne beretning med et stærkt ønske om at fællesskabet, sammenholdet og solidariteten forbliver stærke værdier både i foreningen og vort land.

Mange tak skal I have.